

16-08-2022

Peiling voor het nieuwe beleidskader jeugd (‘Van wieg naar werk’)

Inhoud

Samenvatting	3
Inleiding.....	4
Respons.....	4
Situatie van de respondenten met kinderen.....	5
Basisschoolonderwijs	5
Voortgezet onderwijs	6
Hulp bij opvoeding.....	7
Wie is verantwoordelijk?.....	7
Waar klopt je aan met problemen?	8
Voorzieningen voor jongeren	9
De stijgende vraag naar jeugdhulp: oorzaken en oplossingen	10
Wat zijn oorzaken van de stijgende vraag naar jeugdhulp?	10
Wie is verantwoordelijk voor het voorkomen dat een jongere jeugdhulp nodig heeft?	15
Wat zijn mogelijke oplossingen om het tij te keren?	16
Ervaringen met kinder- en jongerenwerk en jeugdhulp	17
Overig commentaar.....	18
Bijlage: de vragenlijst	19

Samenvatting

Voor het nieuwe beleidskader jeugd, 'Van wieg naar werk', heeft de gemeente Deventer input gevraagd van haar inwoners. De online vragenlijst is ingevuld door 775 respondenten van het Digi@nel, wat neerkomt op een netto respons van 31%. Van de respondenten had 30% tenminste één thuiswonend kind, meestal twee, waarvan de meesten naar school gingen. De respondenten hebben vragen ingevuld over wie (mede)verantwoordelijk is voor de opvoeding van een kind, het gestegen gebruik van jeugdhulp in Nederland en in Deventer en, als zij thuiswonende kinderen hadden, de faciliteiten voor jongeren op gebied van onderwijs, sport en cultuur en hun ervaringen met jeugdhulp. Er is steeds onderscheid gemaakt in de antwoorden van respondenten met en zonder thuiswonende kinderen.

Respondenten met en zonder thuiswonende kinderen waren het erover eens dat ouders in principe de eerst verantwoordelijken zijn voor de opvoeding van hun kinderen. Tegelijkertijd vindt twee derde van hen ook dat de overheid ouders daarin dient te ondersteunen als er problemen optreden. Respondenten die zelf ervaring hebben met jeugdhulp staan hier zelfs nog iets positiever tegenover. Als respondenten met kinderen met problemen, vragen of knelpunten zitten, dan vragen zij het vaakst om hulp van hun eigen netwerk, de kinderopvang en/of de huisarts. Slechts één op de twintig zou bij de gemeente aankloppen. De twee groepen respondenten waren het ook over het algemeen met elkaar eens over wie de verantwoordelijkheid draagt voor het voorkomen dat een jongere jeugdhulp nodig heeft. Volgens de overgrote meerderheid zijn vooral de ouders hier verantwoordelijk voor, maar ook de jongere zelf draagt een grote verantwoordelijkheid hiervoor, en de school in mindere mate.

De meeste respondenten vinden het feit dat steeds meer jongeren een beroep doen op jeugdhulp een negatieve ontwikkeling. De mogelijke oorzaken die ze hiervoor opperden varieerden nogal, maar vier thema's kwamen duidelijk naar voren: (1) ouders werken meer en kunnen hierdoor minder tijd (en aandacht) aan hun kinderen besteden, en nemen soms de verantwoordelijkheid ook niet, (2) zowel kinderen, jongeren als ouders stellen hogere eisen aan zichzelf en worstelen met (te) hoge verwachtingen, (3) social media en de individualisering van de maatschappij hebben een slechte invloed op kinderen (en de hoge eisen die ze aan zichzelf stellen) en (4) de lockdowns tijdens de coronapandemie hebben bestaande problemen verergerd en/of nieuwe problemen gecreëerd. Boven genoemde redenen werden door beide groepen respondenten over het algemeen even belangrijk gevonden, hoewel het opviel dat vooral de respondenten zonder kinderen van mening zijn dat het feit dat ouders meer werken een belangrijke reden is, terwijl respondenten met kinderen vaker van mening waren dat de hoge eisen en verwachtingen een belangrijke reden zijn, net als het feit dat kinderen en jongeren tegenwoordig meer stress ervaren (wellicht hierdoor). Deze verschillen tussen de groepen kunnen wellicht verklaard worden door het feit dat de groep respondenten zonder kinderen gemiddeld 18 jaar ouder was.

Als het aankomt op oplossingen, dan zijn beide groepen het ook weer grotendeels met elkaar eens. De respondenten vinden dat we vooral moeten leren omgaan met tegenslagen en teleurstellingen. Respondenten zonder thuiswonende kinderen vinden wat vaker ook dat ouders meer tijd en aandacht aan hun kinderen zouden moeten besteden, terwijl respondenten met kinderen vaker denken dat het zal helpen als we stoppen met overal de beste in willen zijn. Daarnaast vinden beide groepen ook dat er op school meer aandacht zou moeten zijn voor welzijn en dat de gemeente meer moet inzetten op preventie. Dat laatste kwam in een aantal van de open vragen ook vaak ter sprake. Onder preventie worden verschillende dingen verstaan: het voorkomen van pesten, zorgen voor voldoende beweging en gezonde voeding en het voorkomen van schulden. In de aanpak zou de gemeente meer moeten luisteren naar de jeugd en hun ouders en beide betrekken bij het proces. Hierin is het belangrijk dat zowel de jongeren als hun ouders in hun waarde worden gelaten en op die manier zelf leren verantwoordelijkheid te nemen.

Ten slotte is de meerderheid van de respondenten die ervaring ermee hebben tevreden met kinder- en jongerenwerk en met de jeugdhulp. Ook zijn over het algemeen de respondenten met kinderen tevreden met de meeste voorzieningen voor jongeren. Het meest tevreden waren ze met de bibliotheken, de basisscholen en de sportfaciliteiten en -verenigingen. Het minst tevreden waren ze met het speciaal onderwijs en met plekken in de openbare ruimte waar jongeren samen kunnen komen. Uit de antwoorden op verschillende van de open vragen bleek inderdaad dat er een (grote) behoefte is aan meer 'hangplekken' voor jongeren (en jongvolwassenen). Ondanks dat de meeste respondenten met kinderen over het algemeen tevreden waren met de al bestaande voorzieningen, werd ook duidelijk dat er toch ook behoefte is aan meer uitgaansmogelijkheden en kunst- en cultuurevenementen voor jongeren en meer en beter onderhouden speelplekken voor kinderen.

Inleiding

In 2022 wordt het nieuwe beleidskader jeugd geschreven, 'Van wieg naar werk'. Als input voor dat nieuwe beleidskader is een enquête gehouden onder inwoners van gemeente Deventer via het Deventer Digip@nel. Mensen met thuiswonende kinderen (aangeduid als 'respondenten met kinderen') en mensen zonder thuiswonende kinderen ('respondenten zonder kinderen') zijn gevraagd naar een aantal thema's op het gebied van jeugd. Een centrale vraag in dit onderzoek gaat over het gestegen gebruik van jeugdhulp in Nederland en in Deventer. Daarnaast is gevraagd naar de mening over faciliteiten voor jeugdigen op gebied van onderwijs, sport en cultuur. Tot slot is gevraagd naar de ervaring met jeugdhulp. De gebruikte vragenlijst is in de bijlage opgenomen.

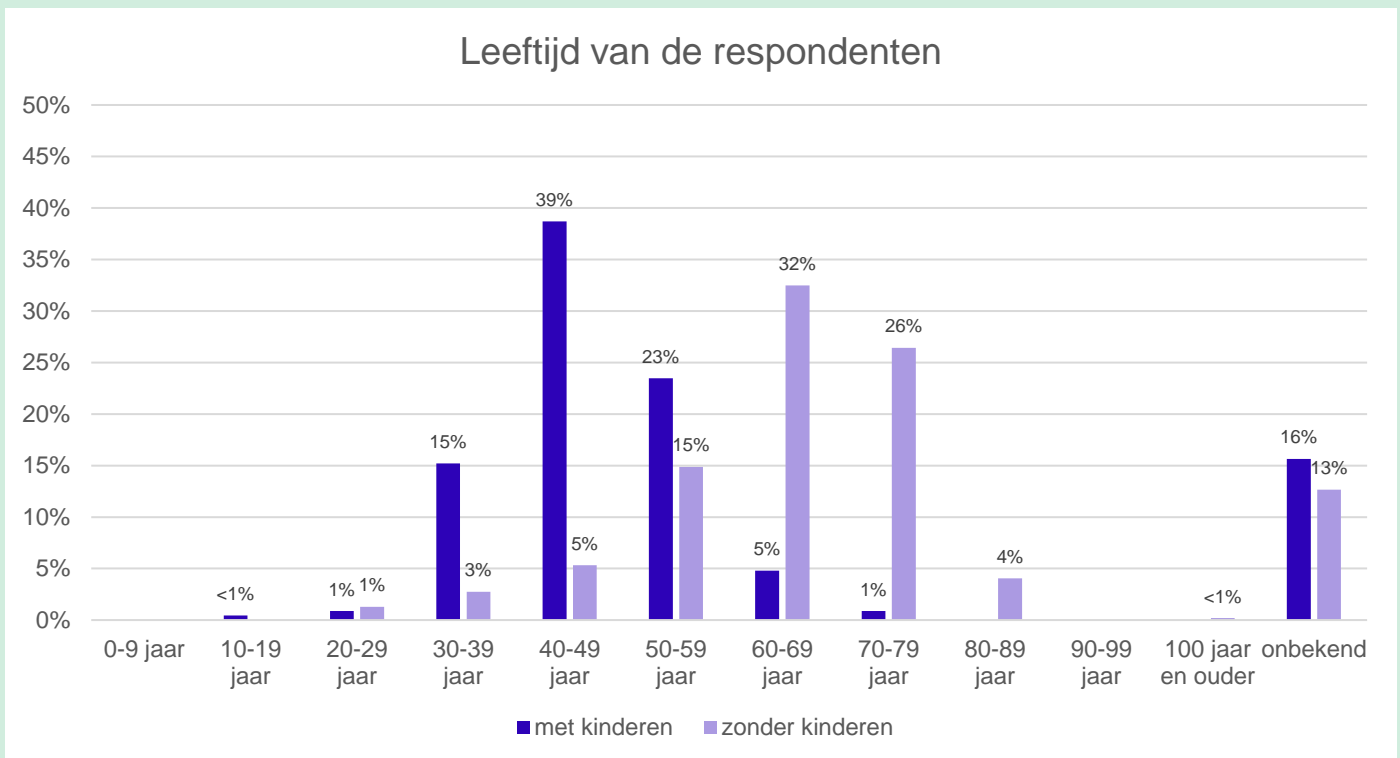
Respons

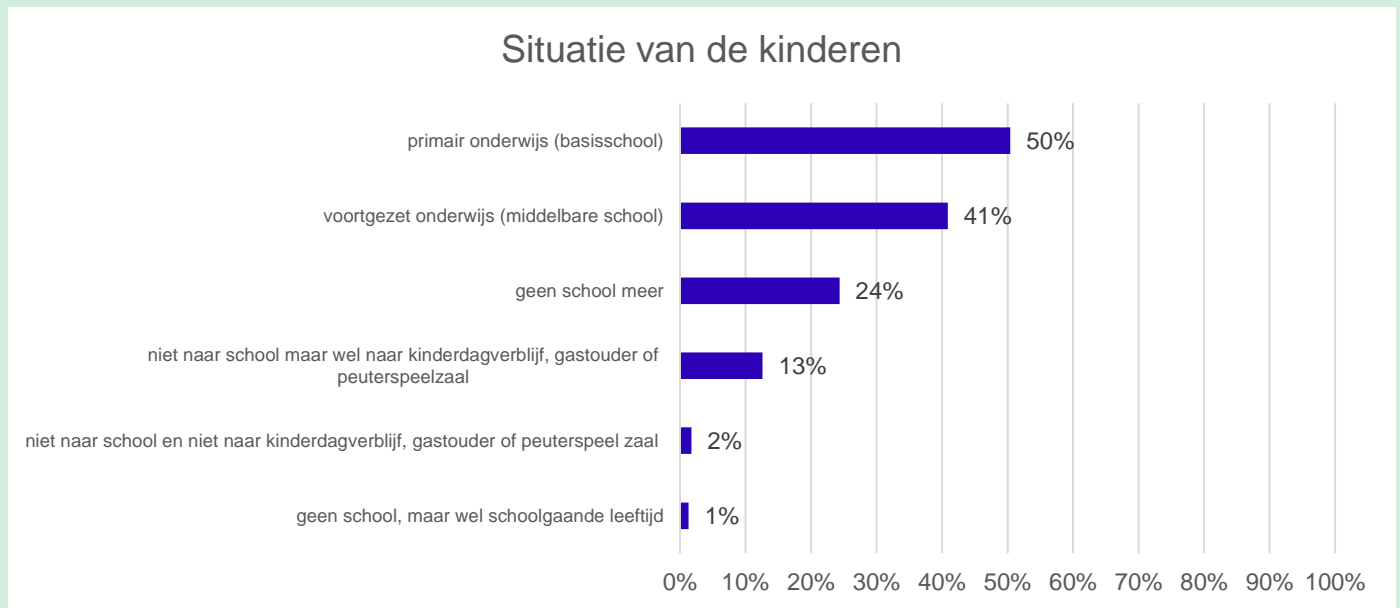
De vragenlijst is verstuurd naar 2468 leden van het Deventer Digip@nel. Daarvan hebben 825 mensen (33%) de vragenlijst gestart, waarvan 50 de vragenlijst niet afgemaakt hebben. In de analyse zijn de antwoorden meegenomen van de 775 respondenten die de vragenlijst wel tot en met de laatste vraag beantwoord hebben. Dat is dus een netto respons van 31%.

Van die 775 respondenten hebben 230 respondenten (30%) tenminste één thuiswonend kind van 0 tot 27 jaar. Het overgrote merendeel van de respondenten (70%) heeft dus geen thuiswonende kinderen. In de analyse van vragen 7, 13, 14, 15, 16 en 17 (de vragen die aan alle respondenten gesteld werden) wordt daarom een onderscheid gemaakt in de antwoorden van respondenten met thuiswonende kinderen en zonder.

Onder de respondenten met kinderen was de verdeling mannen (50%) en vrouwen (49%) ongeveer gelijk. Eén respondent heeft 'anders' gekozen en 13 hebben de vraag niet beantwoord. Van de respondenten zonder kinderen was de verdeling mannen (59%) en vrouwen (41%) minder gelijk; 17 respondenten uit deze groep hebben de vraag niet beantwoord.

Het leeftijdsverschil tussen de groepen is behoorlijk groot. Gemiddeld waren de respondenten met thuiswonende kinderen 46 jaar oud; de overgrote meerderheid (77%) was tussen de 30 en 59 jaar. De groep respondenten zonder thuiswonende kinderen was daarentegen gemiddeld 64 jaar oud, en bestond voornamelijk uit mensen van 50 tot en met 79 jaar (73%).

Situatie van de respondenten met kinderen

Respondenten met kinderen kregen een aantal vragen over hoeveel thuiswonende kinderen zij op het moment hadden en of die naar bijvoorbeeld de kinderdagopvang, basisschool en/of middelbare school gaan.

Van de 222 respondenten die de vraag over hoeveel thuiswonende kinderen ze hebben ingevuld hebben, hebben de meesten twee kinderen (53%), gevolgd door één kind (33%) en drie kinderen (12%). Slechts een klein aantal van de respondenten (2%) heeft meer dan drie kinderen. Acht respondenten met kinderen hebben deze vraag niet ingevuld.

De meeste respondenten (91%) hebben één of meer kind(eren) die naar school gaan. Een aantal (24%) heeft ook nog kinderen die niet meer naar school gaan of die naar een kinderdagopvang, gastouder of peuterspeelzaal gaan (13%).

Basisschoolonderwijs

Van de 116 respondenten met kinderen die naar het primair onderwijs gaan, gaan de kinderen van 110 respondenten (95%) in de gemeente Deventer naar school. Verreweg de twee belangrijkste overwegingen bij de schoolkeuze voor deze ouders waren de kwaliteit van het onderwijs (aangekruist door 71% van de respondenten) en de afstand tot de school (70%). Ook vindt iets meer dan een derde (37%) het belangrijk dat de onderwijsmethode past bij hun idealen of die van hun kind(eren). Of de school past bij de geloofsovertuiging of levensvisie van de respondent (9%), andere overwegingen (9%) en het onderwijsaanbod (8%) en de lestijden (1%) zijn daarentegen bij de keuze voor de basisschool geen belangrijke punten.

De andere overwegingen die door de respondenten aangevuld werden, waren de mate waarin de school in kan spelen op de (speciale) behoeftes van de leerlingen (bijv. een speciale school, maar ook scholen met kleine groepen; 4 keer genoemd), de sfeer op school en de manier waarop het personeel met elkaar en de leerlingen omgaat (3 keer genoemd), het gebouw (1 keer genoemd), de aanwezigheid van een schakelklas (1 keer genoemd) en een eerlijk toelatingsbeleid (1 keer genoemd).

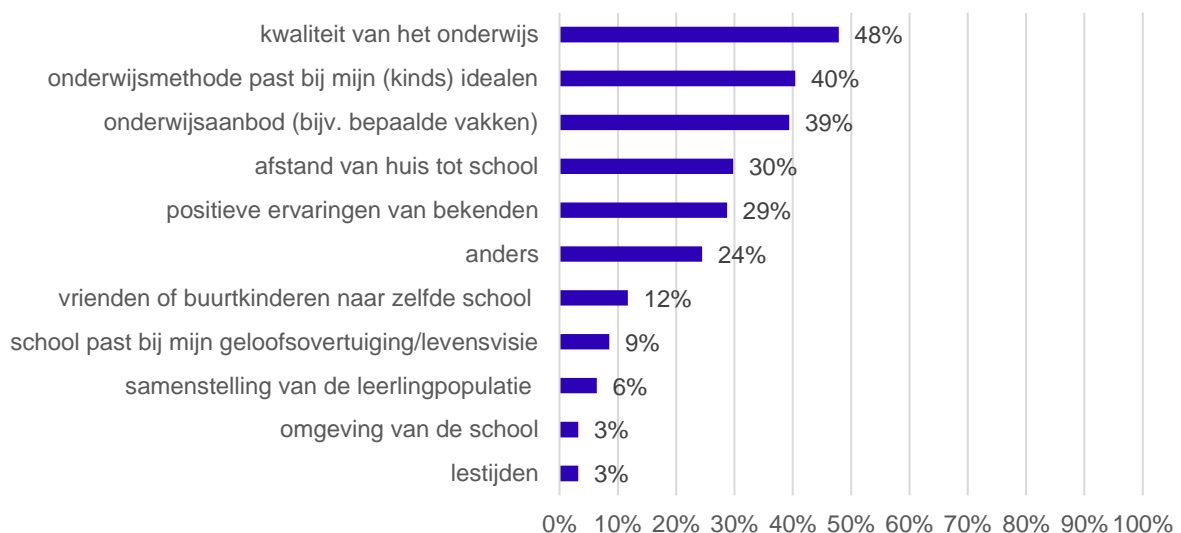
Belangrijke overwegingen bij schoolkeuze voor primair onderwijs

Voortgezet onderwijs

Van de 94 respondenten met kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan, gaan de kinderen van 69 respondenten (73%) in de gemeente Deventer naar school. Voor de keuze van de middelbare school is ook weer de kwaliteit van het onderwijs de belangrijkste overweging (48%), al is die niet zo belangrijk als bij de keuze voor een basisschool. Ook de afstand is aanzienlijk minder belangrijk bij de keuze voor een middelbare school (30%), terwijl er meer waarde wordt gehecht aan of de onderwijsmethode past bij de idealen van het kind (40%) en het onderwijsaanbod (of de school bepaalde vakken geeft, bijvoorbeeld; 39%). Nog steeds is de geloofsovertuiging of levensvisie van de school niet zo belangrijk (9%), net als de lestijden (3%). Deze keer zijn ook de samenstelling van de leerlingpopulatie (6%) en de omgeving van de school (3%) minder belangrijk.

Belangrijkste overwegingen bij schoolkeuze voor voortgezet onderwijs

De andere overwegingen die door de respondenten genoemd werden, waren de sfeer op school en het gevoel van het kind zelf (bijv. na een open dag; 11 keer genoemd), de mate waarin de school in kan spelen op de (speciale) behoeftes van de leerlingen (bijv. scholen met kleine groepen; 4 keer genoemd), of de school meerdere leerniveaus heeft (3 keer genoemd) en de positieve ervaring van het expertisepunt (1 keer genoemd). Ook werd 3 keer genoemd dat er geen overwegingen te maken waren, omdat er te weinig keus was.

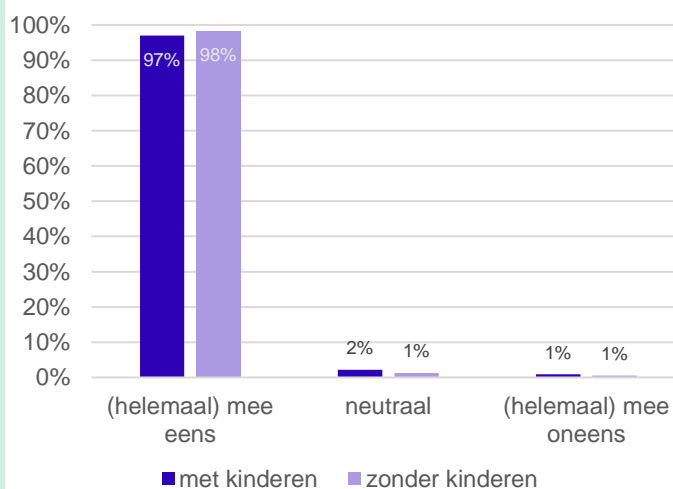
Hulp bij opvoeding

Het volgende deel van de vragenlijst ging over hulp bij het opvoeden. Eerst werden zowel respondenten met als zonder kinderen gevraagd aan te geven in hoeverre zij het eens waren met twee stellingen over wie verantwoordelijk is voor het opvoeden en laten opgroeien van kinderen. Daarna kregen respondenten met kinderen nog een aantal vragen over bij wie ze aankloppen als ze ergens tegenaan lopen in de opvoeding van hun kinderen.

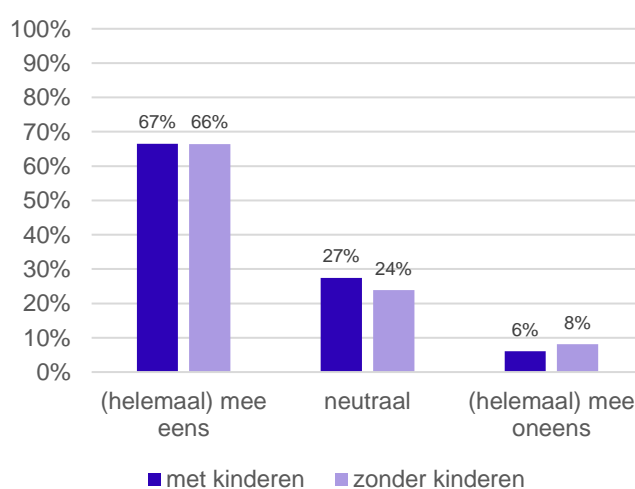
Wie is verantwoordelijk?

Zowel de respondenten met kinderen (97%) als die zonder kinderen (98%) vinden dat ouders in principe de eerst verantwoordelijken zijn voor het opvoeden en laten opgroeien van hun kinderen. Ook als het aankomt op de rol van de overheid zijn de twee groepen het grotendeels met elkaar eens. Twee derde van zowel de respondenten met kinderen (67%) en zonder kinderen (66%) vindt dat de overheid ouders moet ondersteunen in de opvoeding van hun kinderen. Ietwat meer respondenten met kinderen (27%) dan zonder kinderen (24%) is neutraal ten opzichte van deze stelling en juist een aantal meer van de respondenten zonder kinderen (8%) dan met kinderen (6%) is het (helemaal) oneens met deze stelling. Ook gaf een klein aandeel (2%) van de respondenten zonder kinderen aan het niet te weten of geen mening te hebben.

Ouders zijn in principe de eerst verantwoordelijken voor het opvoeden en laten opgroeien van hun kinderen.

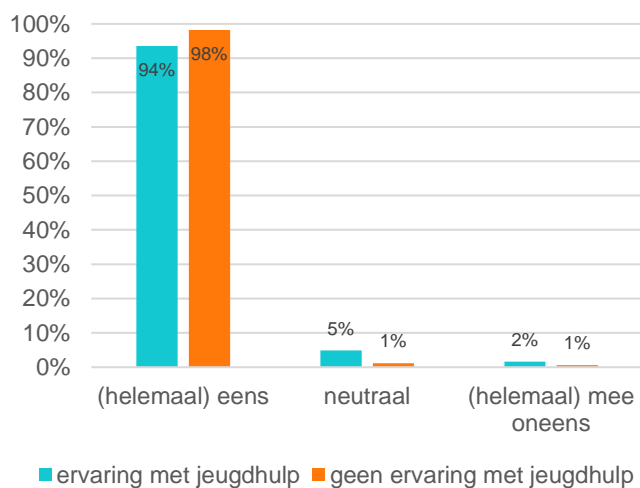

Als iemand problemen ervaart met de opvoeding van zijn of haar kinderen, is het de taak van de overheid om ouders daarin te ondersteunen.

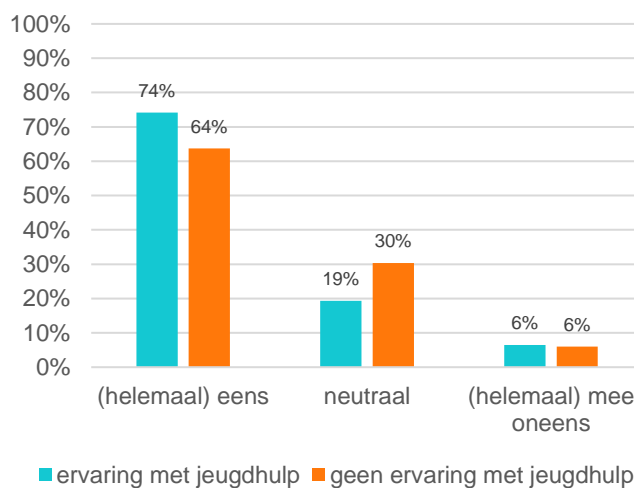

Ook is gekeken of deze opvattingen verschillen tussen de respondenten met kinderen die wel (27%) of geen ervaring hebben met jeugdhulp (73%). Hier valt het op dat deze twee subgroepen het met elkaar eens zijn dat ouders de eerstverantwoordelijken zijn voor het opvoeden van hun kinderen: 94% van de respondenten met ervaring met jeugdhulp en 98% van de respondenten zonder zijn het (helemaal) eens met deze stelling. Over de rol van de overheid verschillen ze enigszins van mening: bijna driekwart van de respondenten met ervaring met jeugdhulp (74%) is het (helemaal) eens met deze stelling, terwijl minder dan twee derde (64%) van de respondenten zonder ervaring met jeugdhulp het hiermee eens is en er vaker neutraal tegenover staat (30% versus 19% van de respondenten met ervaring met jeugdhulp).

Ouders zijn in principe de eerst verantwoordelijken voor het opvoeden en laten opgroeien van hun kinderen.

Als iemand problemen ervaart met de opvoeding van zijn of haar kinderen, is het de taak van de overheid om ouders daarin te ondersteunen.

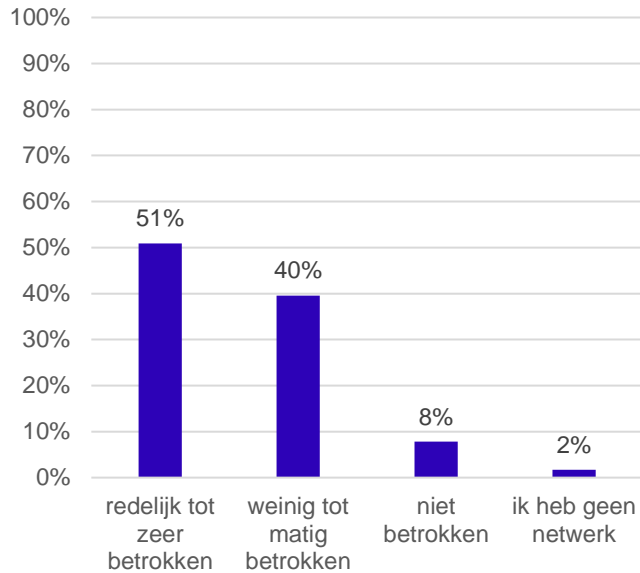

Waar klopt je aan met problemen?

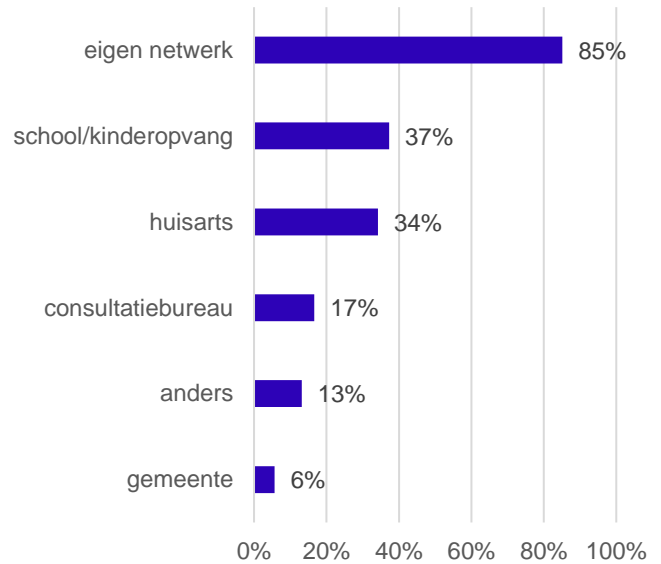
Van de respondenten met kinderen geeft de overgrote meerderheid aan dat hun netwerk in enige mate betrokken is bij de opvoeding van hun kinderen: bij de helft (51%) redelijk tot zeer en bij iets minder dan de helft (40%) weinig tot matig. De andere 10% heeft of geen netwerk of geeft aan dat hun netwerk niet betrokken is bij de opvoeding van hun kinderen. Ook geeft de overgrote meerderheid van de respondenten met kinderen (85%) aan dat ze bij vragen, problemen of knelpunten in de opvoeding bij hun eigen netwerk aankloppen. Op plek nummer 2 staat de school of kinderopvang (37%) en op plek 3 de huisarts (34%). Slechts een klein aantal van de respondenten zou bij de gemeente aankloppen (6%).

Andere plekken waar respondenten aan zouden kloppen met vragen, problemen of knelpunten in de opvoeding van hun kinderen zijn andere vormen van zorgverlening en professionele begeleiding zoals de GGD, GGZ, (ortho)pedagoog, etc. (16 keer genoemd) en het internet (5 keer genoemd).

In hoeverre is je netwerk betrokken bij het opvoeden van jouw kinderen?

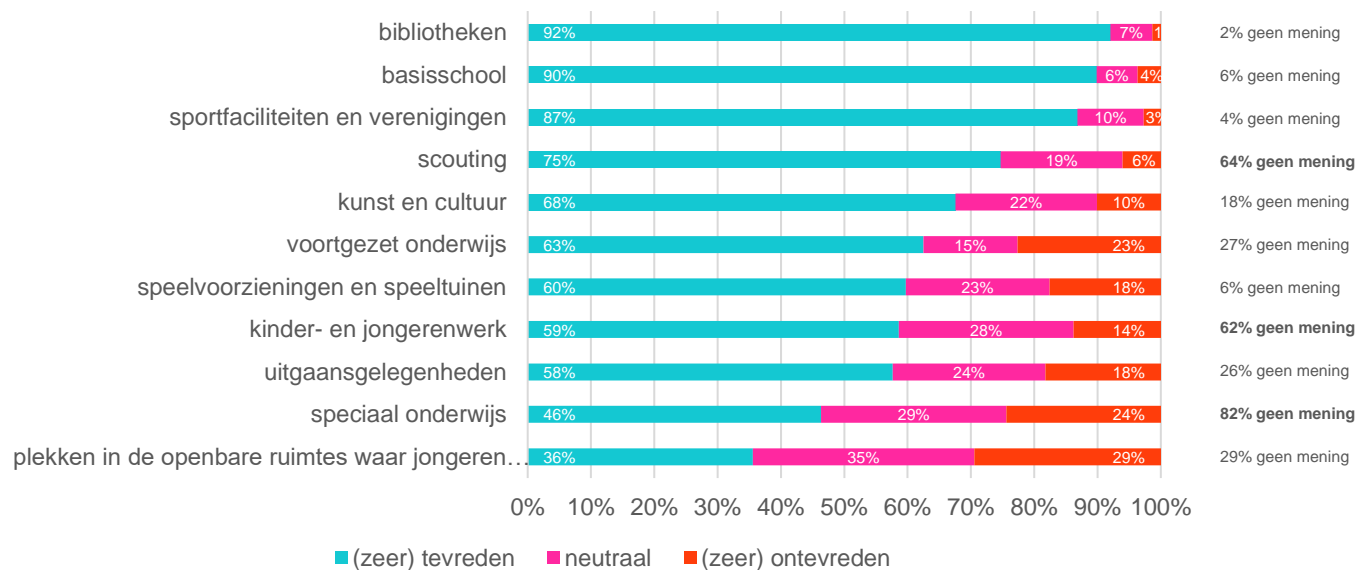
Waar klopt je aan bij vragen, problemen of knelpunten in de opvoeding van je kind(eren)?

Voorzieningen voor jongeren

Vervolgens kregen de respondenten met kinderen een vraag over de beschikbare voorzieningen voor kinderen en jongeren in de gemeente. De percentages die hier en in de grafiek gerapporteerd worden, zijn berekend exclusief het aandeel van de respondenten dat geantwoord heeft met 'geen mening'. Zo is meteen duidelijk welk percentage van de respondenten die wel een mening hebben

Hoe tevreden bent u over het aanbod ... ?

(on)tevreden is met de betreffende voorziening. Het percentage van het totaal aantal respondenten dat voor elke voorziening geantwoord heeft met 'geen mening' wordt ook naast de verdeling (zeer) tevreden/(zeer) ontevreden vermeld.

De respondenten waren het meest tevreden over het aanbod aan bibliotheken (92%), gevolgd door de basisscholen (90%) en sportfaciliteiten (87%). Het meest ontevreden zijn ze over de plekken in de openbare ruimtes waar jongeren met vrienden kunnen zijn (25%), gevolgd door de middelbare scholen (17%) en speelvoorzieningen en speeltuinen (17%). Over een aantal voorzieningen heeft ook een groot deel van de respondenten geen mening, zoals het speciaal onderwijs (82%), de scouting (64%) en kind- en jongerenwerk (62%). Aangezien maar weinig respondenten een mening hebben gegeven over deze voorzieningen, moet aan die mening niet al te veel gewicht gegeven worden.

Respondenten konden ook aanvullende opmerkingen achterlaten op het aanbod van voorzieningen voor jongeren. De meeste opmerkingen gingen over de beperkte uitgaansmogelijkheden voor oudere tieners (14-18) en jongvolwassenen (18-21), vooral in de dorpen en wijken buiten de stad, zoals Diepenveen en Bathmen (in totaal 10 keer genoemd). Daarnaast gingen ook veel opmerkingen over de speelvoorzieningen en speeltuinen, dan wel dat ze verouderd of onveilig zijn, dan wel dat ze helemaal ontbreken in de buurt (dat laatste vooral in de binnenstad) (9 keer genoemd). Ook werd twee keer genoemd dat de bestaande speelvoorzieningen niet geschikt zijn voor kinderen met een beperking.

Verder is er een behoefte aan meer plekken waar jongeren samen kunnen komen en activiteiten kunnen doen (ook die geschikt zijn voor jongeren met een beperking) (4 keer genoemd); een groter aanbod aan (kleinschalige) scholen, inclusief speciaal onderwijs (4 keer genoemd); meer culturele activiteiten (weer ook buiten de stad) (3 keer genoemd) en meer natuurspeelplekken of andere plekken waar kinderen in contact kunnen komen met de natuur, zoals kinderboerderijen (3 keer genoemd). Ten slotte werd ook drie keer gezegd dat een overzicht van alle activiteiten en evenementen voor jongeren handig zou zijn, omdat het soms lastig is om te achterhalen wanneer en waar er iets te doen is voor kinderen en jongeren.

De stijgende vraag naar jeugdhulp: oorzaken en oplossingen

In zowel een open als gesloten vraag werden de respondenten gevraagd naar de oorzaken van de stijgende vraag naar jeugdhulp. In Deventer maakte in 2021 11,9% van de jeugd tot 18 jaar en 9,2% van de jeugd tot 23 jaar gebruik van jeugdhulp¹. In Nederland waren deze percentages 13,0% en 10,0%². In gesloten vragen werden ook een aantal mogelijke oplossingen voorgesteld en werden respondenten gevraagd aan te geven in hoeverre zij denken dat die oplossingen zullen helpen.

Wat zijn oorzaken van de stijgende vraag naar jeugdhulp?

Eerst werd in een **open vraag** aan alle respondenten gevraagd in hun eigen woorden te omschrijven wat de grootste oorzaak zou kunnen zijn van de stijgende vraag naar jeugdhulp de laatste jaren. Vanwege het grote aantal antwoorden (671) is deze vraag in eerste instantie geanalyseerd met behulp van een *text mining tool*. Deze tool gaat eerst in de antwoorden op zoek naar de woorden en combinaties van woorden die het meest gebruikt worden en deelt de antwoorden vervolgens in in clusters van op elkaar lijkende antwoorden. Vervolgens hebben we de uitkomsten van de text mining tool vergeleken met de antwoorden zelf.

De analyse van veelvoorkomende woorden en combinaties van woorden laat zien dat veel van de antwoorden gaan over de individualisering van de maatschappij, de hoge verwachtingen en eisen waar kinderen en jongeren (en ouders) tegenwoordig mee te maken hebben, het toenemende gebruik en de slechte invloed van social media en het feit dat ouders tegenwoordig meer werken en daardoor minder tijd hebben en aandacht besteden aan de opvoeding van hun kinderen. Ook werd er veel gesproken over de nadelige gevolgen van de coronapandemie. Ten slotte werd af en toe ook genoemd dat de normen en waarden tegenwoordig anders zijn, dat er vaker met kleine problemen bij jeugdhulp aangeklopt wordt, dat de wereld steeds complexer wordt, dat kinderen en jongeren niet meer leren hoe ze om moeten gaan met tegenslagen (zoals ouders die scheiden), dat alles tegenwoordig zo duur is en er te veel bezuinigd wordt, dat de kloof tussen arm en rijk steeds groter wordt, dat kinderen als 'prinsjes en prinsesjes' opgevoed worden, maar ook door anderen dat ze een te laag zelfbeeld hebben.

De clusteranalyse vond vier clusters. Het eerste cluster bevatte zo'n 12% van de antwoorden, van de strekking dat ouders tegenwoordig minder tijd hebben of de tijd niet nemen om aandacht te besteden aan de opvoeding van hun kinderen, of de

¹ CBS StatLine (laatste update 29 april 2022) en Gemeente Deventer bevolkingsstatistiek (2021).

² Nederlands Jeugd Instituut (laatste update 29 april 2022).

verantwoordelijkheid ervoor niet nemen. Een gedeelte van hen noemt het vele werken van (beide) ouders als oorzaak. Sommige respondenten merken op dat tweeverdieners de norm zijn, anderen zeggen dat dit door behoefte aan welvaart komt. Zo zegt deze respondent over het gebrek aan aandacht van de ouders:

“Te weinig aandacht van de ouders voor opvoeding. Kinderen krijgen wel aandacht maar dat is vaak in de vorm van ik geef ze wel iets dan zijn ze weer rustig. Opvoeden is samen met je kinderen dingen doen, soms corrigeren en anderzijds prijzen als ze iets goed hebben gedaan. Ze op weg helpen naar zelfstandigheid.”

Een andere respondent gaat meer in op het vele werken:

“Hogere vaste lasten en hogere eisen die mensen zelf stellen aan materiële welvaart. Vaak moeten beide ouders daarom werken en is er minder aandacht voor de kinderen. Daarbij zijn er veel meer eenoudergezinnen dan vroeger en scheiden ouders eerder.”

Het tweede cluster bevatte 14% van de antwoorden, weer van een soortgelijke strekking, maar nu gingen ze ook vaak over de druk die ouders en kinderen ervaren en het gebruik van social media. Het derde cluster bevatte verreweg de meeste antwoorden (54%) die voornamelijk de schuld neerlegden bij de hoge verwachtingen en eisen die iedereen aan zichzelf stelt en die volgens velen voortvloeien uit het gebruik van social media. Ook werd weer vaak het gebrek aan aandacht en tijd voor de opvoeding genoemd, wat ook volgens de respondenten in dit cluster het gevolg was van het feit dat veel vaker dan vroeger beide ouders nu werken. Kinderen zijn volgens die respondenten hierdoor te vrij en worden niet goed opgevoed. Over sociale media wordt bijvoorbeeld gezegd:

“Ik denk dat social media en influencers hier een grote rol in spelen, de jeugd wordt steeds meer gepusht om mee te doen met de trends. Dat zorgt voor extra druk, stress en een lager zelfvertrouwen. Dit leidt tot meer mentale problemen.”

En over hoge verwachtingen:

“Kinderen worden te beschermd opgevoed en leren onvoldoende met tegenslagen om te gaan. Daarnaast worden deviaties van `normaal` gedrag te snel als probleem gelabeld. Kinderen worden steeds meer in een door de ouders gevormde mal geduwd.”

Respondenten leggen ook zelf de link tussen de hoge verwachtingen van de maatschappij en sociale media:

“De jeugd weet niet meer hoe om te gaan met tegenslagen (die nu eenmaal horen bij het leven) en het wordt ze ook niet geleerd. Daarnaast wordt er ook wel steeds meer verwacht van mensen, waardoor de druk om te presteren of het mooiste plaatje van jezelf naar buiten te brengen (vooral mbt social media).”

Ook het vierde cluster ging over social media, prestatiedruk en de individualisering van de maatschappij, maar ook corona, en de onzekerheid die daarmee gepaard ging, werd in deze antwoorden vaak genoemd. Dit cluster bevatte zo'n 20% van de antwoorden. Zo werd over de invloed van corona gezegd:

“De beperkingen tijdens de corona-lockdowns hebben uiteraard op iedereen invloed. Eenieder gaat daar op een eigen manier mee om. Maar dit is toch iets dat niemand eerder heeft meegemaakt, dus niemand kan zeggen hoe je daarmee om moet gaan”

Samengevat lijken er vier onderwerpen naar voren te komen die als belangrijkste ervaren worden: ouders besteden te weinig tijd en aandacht aan de opvoeding van hun kinderen en nemen de verantwoordelijkheid niet; kinderen, jongeren én ouders hebben te maken met (te) hoge eisen en verwachtingen; social media en de individualisering van de maatschappij (die beide ook bijdragen aan de hoge eisen en verwachtingen) en ten slotte de coronapandemie.

Wat minder prominent uit de textmining tool kwam, maar ook in verschillende vormen aan de orde wordt gesteld door respondenten is het sneller hulp vragen dan vroeger. In de wijze waarop de zorg geregeld is en wanneer er een beroep op wordt gedaan liggen ook oorzaken. De drempel om hulp te zoeken is lager geworden en er wordt meer over psychische problematiek gesproken, zeggen respondenten. Aan de andere kant is het volgens sommige respondenten zo dat er tegenwoordig voor meer kleine problemen hulp wordt ingeschakeld, terwijl men hier vroeger minder actie op ondernam.

“Ik denk dat de drempel om gebruik te maken van jeugdhulp lager is geworden waardoor een grotere instroom. Daarnaast is de lat van wat allemaal moet/standaard is toegenomen (zowel bij ouders als kinderen). Waardoor een gedeelte extra problemen ervaart door deze toegenomen druk (minder tijd/te weinig tijd/te laag "presteren")”

Ook is er kritiek op de overheid en het systeem van onderwijs en zorg. Vercommercialisering van de zorg en bezuinigingen in de zorg en in het onderwijs worden genoemd. Ook armoede onder een deel van de bevolking met bijbehorende problematiek horen

hierbij. Tot slot is de individualistische samenleving waar mensen zelf verantwoordelijk zijn voor succes debet aan deze ontwikkeling volgens respondenten.

“Toename voornamelijk doordat een hele industrie (commercialisering; aantal jeugdhulpaanbieders enorm toegenomen)) er van leeft. En ouders zijn maar wat blij(om verschillende redenen!) om een stickertje/stempeltje op hun kind te kunnen plakken. Gevolg is dat kinderen die de hulp echt nodig hebben in een overbelast systeem komen.”

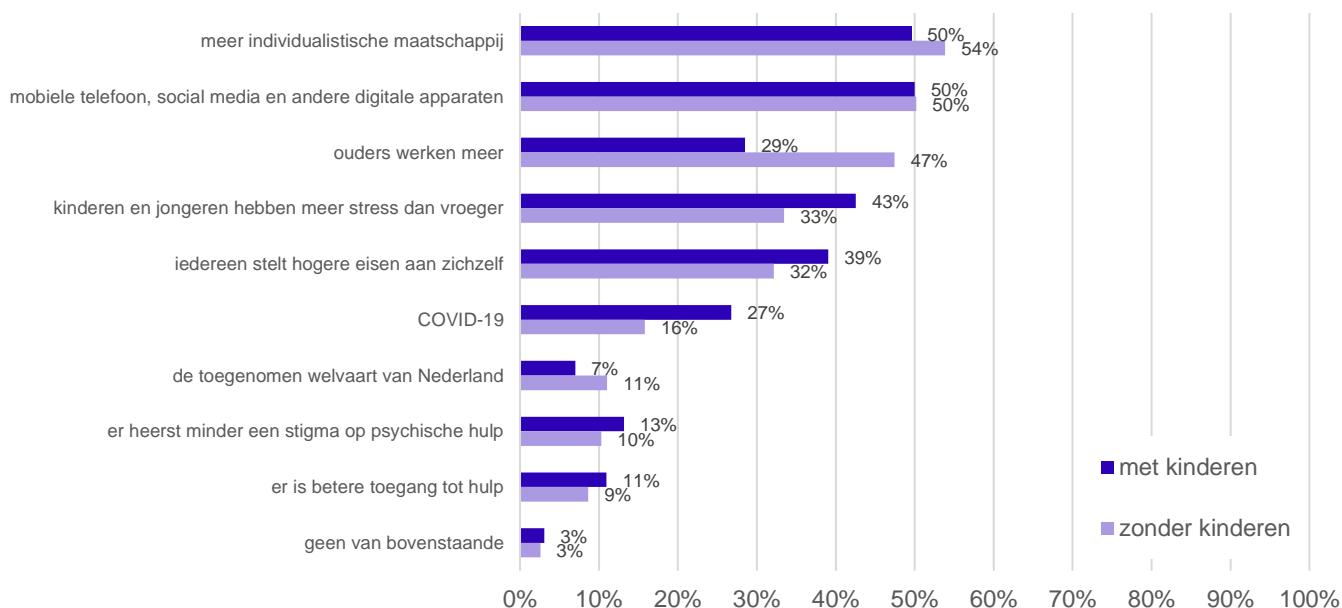
“In een neo-liberale samenleving met het accent op het unieke, individualistische, personalistische beeld van het kind dat zijn eigen talenten moet ontwikkelen en daarvoor zelf verantwoordelijk is, levert enorm veel stress en druk in. Kinderen die dat aankunnen, die ondersteund worden door hun ouders, daarvoor is dat een kans. Maar als je zes-hoog-achter woont met ouders die in de nachtdienst werken, is dat anders. Het is schandalig dat er meer dan 400.000 kinderen in Nederland in armoede leven.”

In een **gesloten vraag** werden de respondenten vervolgens ook nog gevraagd om uit een aantal mogelijke oorzaken de belangrijkste te selecteren (tot een maximum van drie). Op deze vraag hebben twee respondenten met kinderen en één zonder geen antwoord gegeven. De antwoorden van de rest van de respondenten komen grotendeels overeen met de open antwoorden op de vorige vraag. Bovendien valt uit deze gesloten vraag ook op te maken dat de respondenten met kinderen en zonder kinderen het er over het algemeen over eens dat de ontwikkeling naar een meer individualistische maatschappij (50% en 54%, respectievelijk) en het toegenomen gebruik van mobiele telefoons, social media en andere digitale apparaten (beide 50%) de twee belangrijkste redenen zijn. Deze dingen werden in de open antwoorden ook veel genoemd.

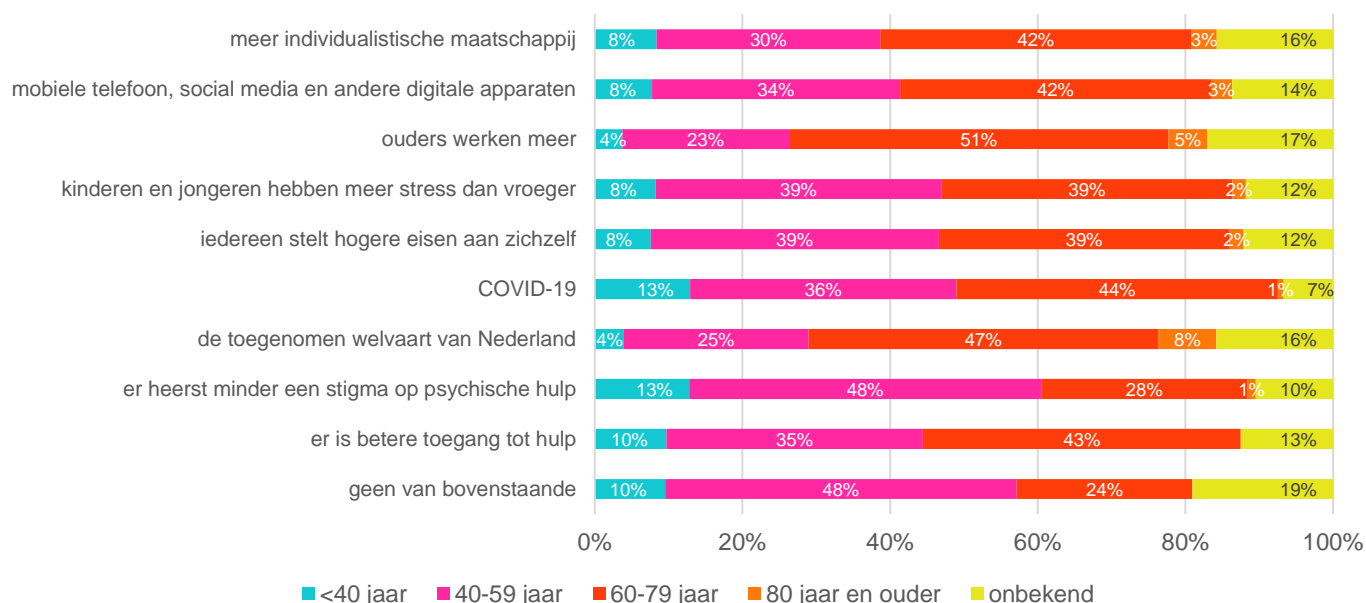
Voor respondenten zonder kinderen is de derde belangrijkste reden dat ouders meer werken en daardoor minder tijd voor hun kind(eren) hebben (47%). Het valt op dat de respondenten met kinderen hier heel anders over denken: slechts 29% heeft 'ouders werken meer' als reden aangewezen. Voor respondenten met kinderen is de derde belangrijkste reden juist dat kinderen en jongeren meer stress hebben dan vroeger (43%; vergeleken met 33% van de respondenten met kinderen), en het feit dat kinderen, jongeren en ouders hogere eisen aan zichzelf stellen speelt volgens 39% van hen ook een grote rol (vergeleken met 32% van de respondenten zonder kinderen). Dit waren ook weer dingen die in de open antwoorden vaak genoemd werden.

De drie minst belangrijke redenen voor beide groepen zijn de toegenomen welvaart van Nederland (7% en 11%), het feit dat er minder een stigma heerst op psychische hulp (13% en 10%) en de verbeterde toegang tot hulp (11% en 9%). Deze dingen werden in de open antwoorden ook af en toe genoemd.

Belangrijkste reden van de toename van de vraag naar jeugdhulp

Belangrijkste reden van de toename van de vraag naar jeugdhulp uitgesplitst op leeftijdscategorie

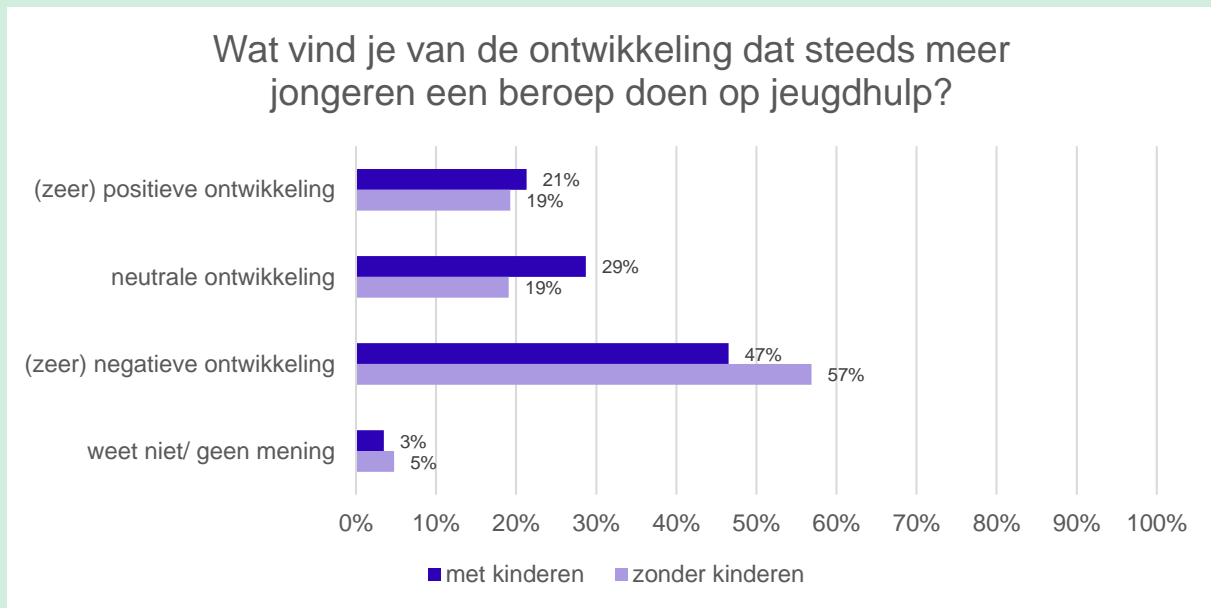
Ook is bekeken of er een relatie is tussen de redenen die respondenten aankruisten en hun leeftijd. Wat betreft de twee redenen die over het algemeen als meest belangrijk aangeduid werden – de ontwikkeling naar een meer individualistische maatschappij en het toegenomen gebruik van mobiele telefoons, social media en andere digitale apparaten – zijn er geen opvallende leeftijdsverschillen. Zowel oudere als jongere respondenten hebben deze reden ongeveer even vaak gekozen.

Het blijkt wel dat vooral oudere respondenten vinden dat een belangrijke reden is dat ouders meer werken. Van de respondenten die deze reden gekozen hebben, valt 51% in de categorie 60-79 jaar vergeleken met 23% in de categorie 40-59 jaar. Hetzelfde geldt voor het idee dat de toegenomen welvaart in Nederland een grote rol speelt in de toegenomen vraag naar jeugdhulp. Van de respondenten die deze reden gekozen hebben, is een 47% 60-79 jaar oud en slechts 25% 40-59 jaar.

De wat jongere respondenten vinden andere redenen belangrijker. Van de respondenten die vinden dat een belangrijke reden is dat er minder een stigma heerst op psychische hulp is 61% onder de 60 jaar oud en 29% ouder dan 60. Ook is een groot deel van de respondenten die COVID-19 aanwijzen als belangrijke reden jonger dan 60 (49%). Andere redenen waar de 60-minners net in de meerderheid zijn, zijn dat kinderen en jongeren meer stress hebben dan vroeger (47%) en dat kinderen, jongeren en ouders hogere eisen aan zichzelf stellen (47%). Ten slotte valt het op dat vooral de jongere respondenten gezegd hebben dat geen van de geopteerde redenen volgens hen belangrijk is: 58% van hen was jonger dan 60 vergeleken met 24% 60-plussers.

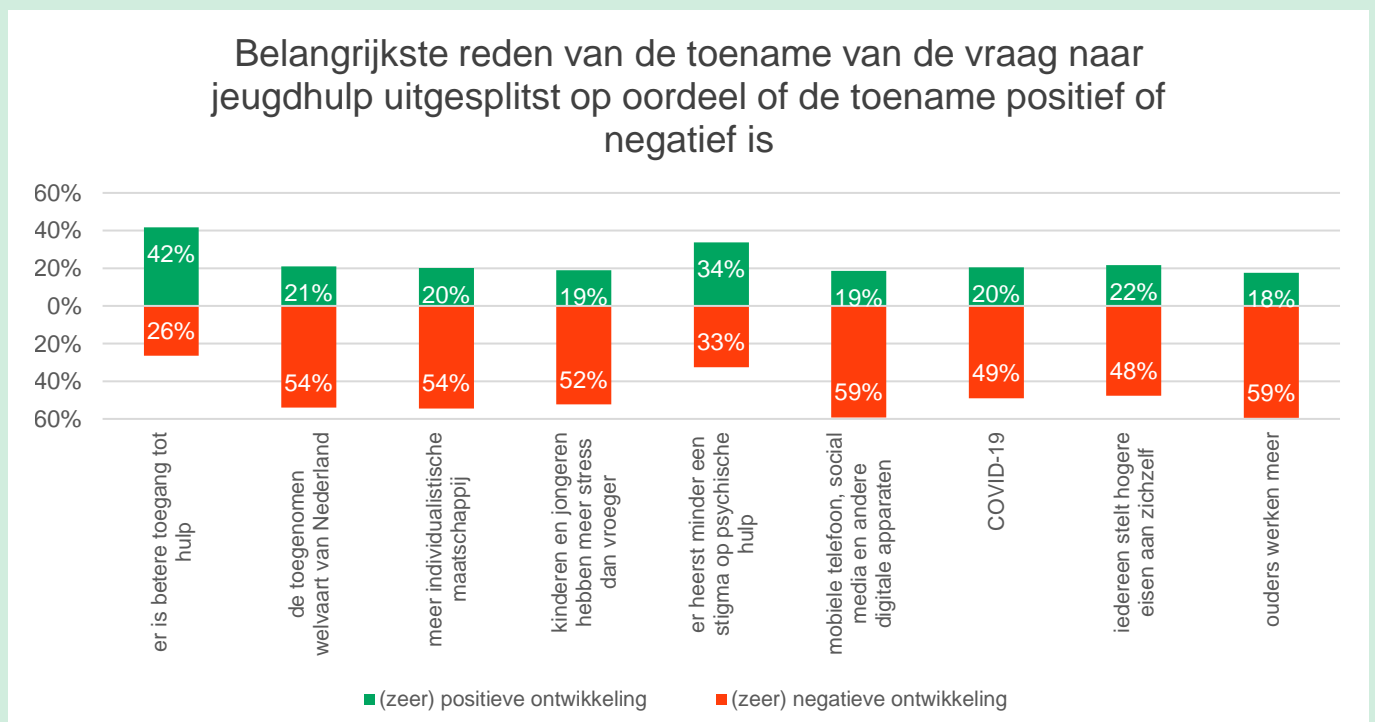
Deze leeftijdsverschillen verklaren waarschijnlijk ook deels het verschil in de redenen die respondenten met kinderen en zonder kinderen het belangrijkste vinden. De respondenten met kinderen zijn namelijk gemiddeld 18 jaar jonger dan die zonder kinderen. Het feit dat respondenten zonder kinderen dus vaker kozen voor 'ouders werken meer, waardoor zij minder tijd hebben voor hun kind(eren)' kan dus komen doordat deze respondenten gemiddeld ouder zijn.

De twee groepen respondenten zijn het ook grotendeels met elkaar eens dat het feit dat steeds meer jongeren een beroep doen op jeugdhulp over het algemeen een negatieve ontwikkeling is. Dit vindt ongeveer de helft van de respondenten met kinderen (47%) en bijna drie vijfde van de respondenten zonder kinderen (57%). Iets meer van de respondenten met kinderen dan zonder kinderen ziet dit als een neutrale (29% versus 19%) of zelfs positieve (21% versus 19%) ontwikkeling.

Als gekeken wordt naar dit oordeel en welke redenen de respondenten hebben geselecteerd voor de toename van de vraag naar jeugdhulp, dan valt op dat van de mensen die als reden geselecteerd hebben 'er is betere toegang tot hulp' de meeste respondenten de toename als positief zien (42%) en slechts een kwart als negatief (26%). Voor de reden 'er heerst minder een stigma op psychische hulp' is de verdeling ongeveer gelijk: 34% van de respondenten die deze reden aangevinkt heeft, vindt de toename positief en 33% negatief. Voor alle andere redenen geldt dat het aandeel respondenten dat de toename een negatieve ontwikkeling vindt twee tot drie keer groter is dan het aandeel respondenten dat de toename als iets positiefs ziet.

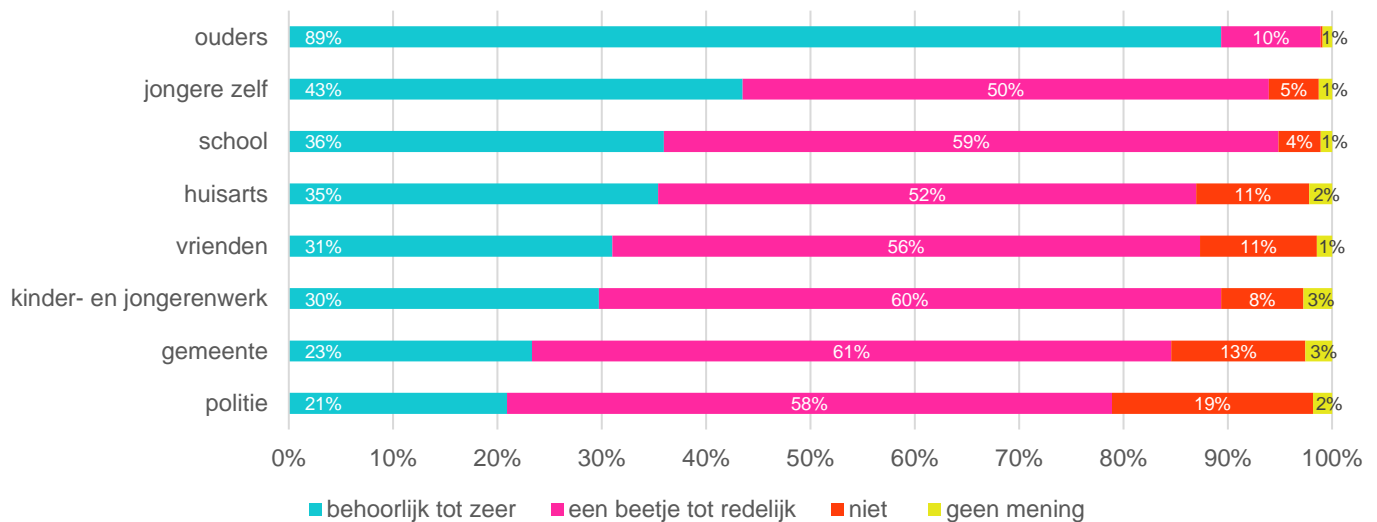
Van de respondenten met kinderen die ervaring hebben met jeugdhulp (27%) vindt 53% de stijgende vraag naar jeugdhulp een (zeer) negatieve ontwikkeling en 23% ziet dit als iets positiefs. Van de respondenten die geen ervaring hebben met jeugdhulp vindt een kleiner aandeel de toename iets negatiefs (44%), maar een ongeveer even groot aandeel vindt het een positieve ontwikkeling (21%).

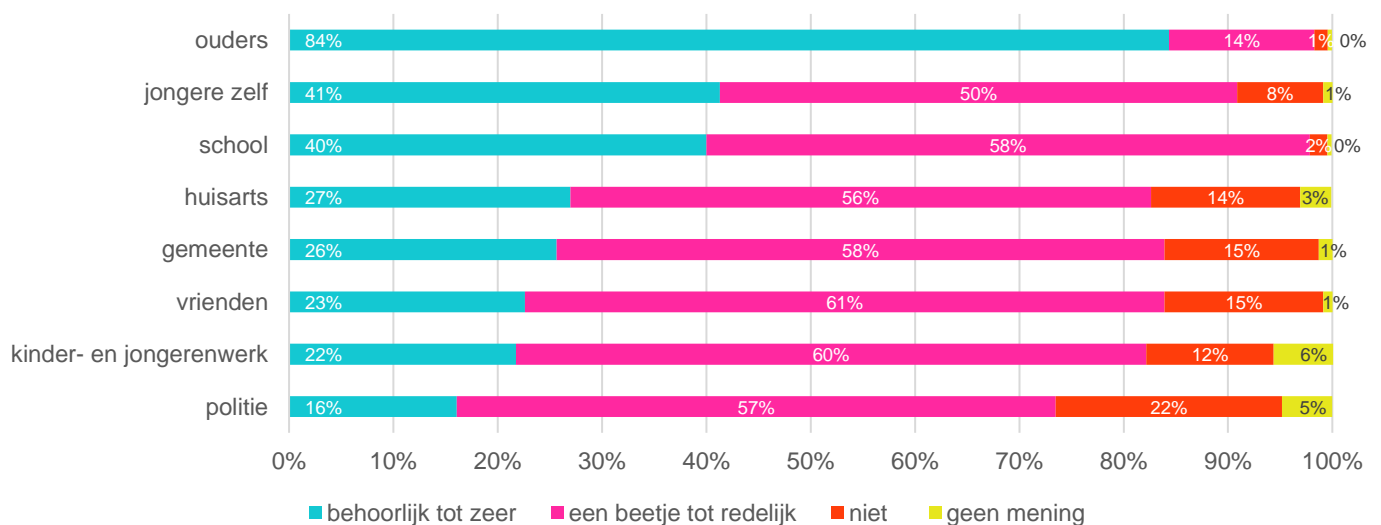
Wie is verantwoordelijk voor het voorkomen dat een jongere jeugdhulp nodig heeft?

Als het aankomt op wie de verantwoordelijkheid draagt om te voorkomen dat een jongere jeugdhulp nodig heeft, zijn de groepen het weer grotendeels met elkaar eens. Van zowel de respondenten met kinderen als zonder kinderen vindt de overgrote meerderheid dat de ouders daar verantwoordelijk voor zijn (98% en 99%, respectievelijk). Ook vinden bijna alle respondenten uit beide groepen dat de school daar verantwoordelijkheid voor draagt (98% en 95%) en vindt ongeveer 9 op de 10 respondenten uit beide groepen dat de jongere daar zelf verantwoordelijk voor is (91% en 92%). Beide groepen vinden dat de politie de minste verantwoordelijkheid draagt; ongeveer een vijfde van beide groepen (22% en 19%) vindt dat de politie helemaal geen verantwoordelijkheid hiervoor draagt.

Wie heeft volgens de respondenten **zonder** kinderen de meeste verantwoordelijkheid om te voorkomen dat een jongere jeugdhulp nodig heeft?

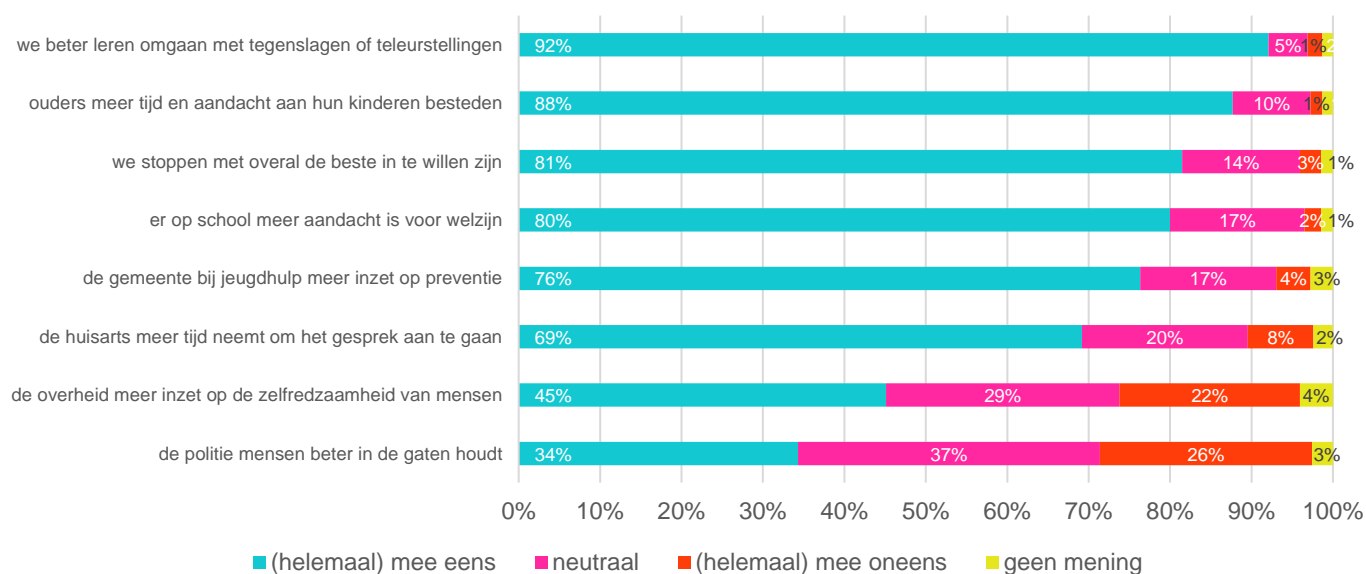
Wie heeft volgens de respondenten **met** kinderen de meeste verantwoordelijkheid om te voorkomen dat een jongere jeugdhulp nodig heeft?

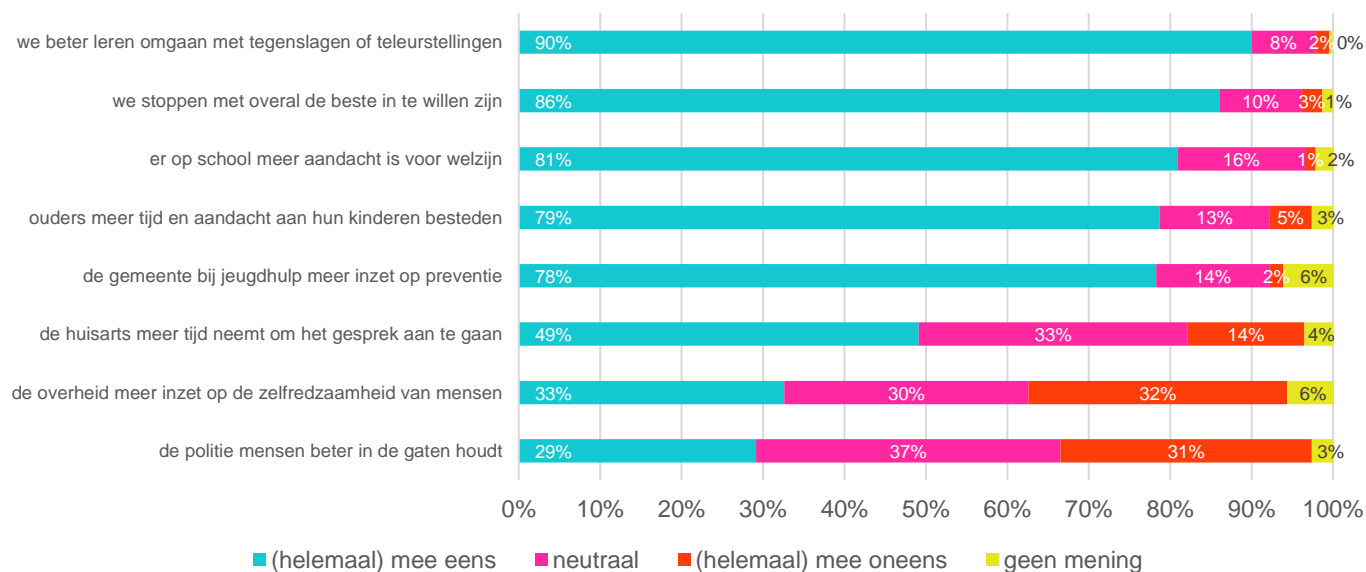
Wat zijn mogelijke oplossingen om het tijt te keren?

Ten slotte werden de respondenten gevraagd om aan te geven in hoeverre ze het eens waren met een aantal voorgestelde oplossingen. Ook bij deze vraag zijn beide groepen het over het algemeen met elkaar eens. Zo vinden zowel respondenten met als zonder kinderen dat we beter moeten leren omgaan met tegenslagen en teleurstellingen (90% en 92%, respectievelijk), gevolgd door stoppen met overal de beste in willen zijn (86% en 81%) en dat ouders meer tijd en aandacht aan hun kinderen besteden (81% en 88%). Ook voor scholen en de gemeente zien beide groepen een grotere rol in het vinden van oplossingen: volgens vier vijfde van beide groepen (81% en 80%, respectievelijk) zou op school meer aandacht besteed moeten worden aan welzijn en volgens ruim driekwart (78% en 76%) zou de gemeente bij jeugdhulp meer in moeten zetten op preventie. Beide groepen zien het niet als een oplossing als de politie mensen beter in de gaten gaat houden (29% en 34%) en zijn daar zelfs het meest op tegen (31% en 25%).

Mogelijke oplossingen volgens respondenten **zonder** kinderen

Mogelijke oplossingen volgens respondenten **met** kinderen

Waar de groepen het meest van mening over verschillen is de rol van de huisarts, die volgens twee derde van de respondenten zonder kinderen (69%) meer tijd moet nemen voor het gesprek, een stelling waar slechts de helft van de respondenten met kinderen (49%) het mee eens is. Hetzelfde geldt voor de rol van de overheid, maar hier is het patroon omgedraaid: bijna de helft van de respondenten met kinderen (45%) vindt dat de overheid meer moet inzetten op de zelfredzaamheid van mensen, terwijl slechts een derde van de respondenten zonder kinderen (33%) het hiermee eens is en ook een derde (32%) oneens.

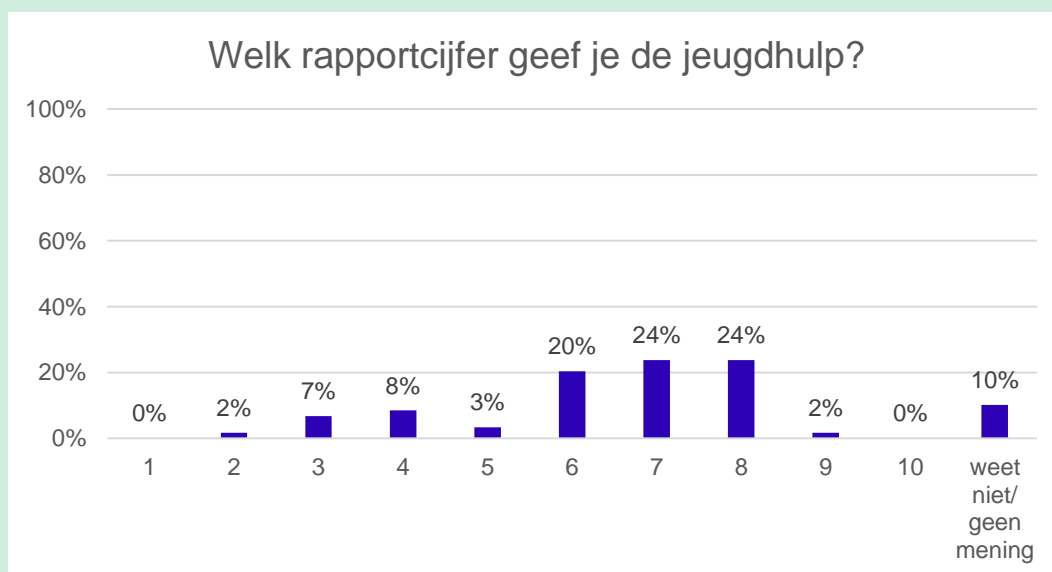
Ook vindt een klein deel van de respondenten van beide groepen (4% van de respondenten met en 3% van de respondenten zonder kinderen) dat er helemaal geen oplossingen nodig zijn en ongeveer een derde (28% van beide groepen, 216 respondenten in totaal) dat er andere oplossingen nodig zijn. De rest (68% en 69%, respectievelijk) had verder geen aanvullingen.

Er is niet geturfd door hoeveel respondenten die verschillende andere oplossingen genoemd werden. In plaats daarvan worden hier de aspecten en thema's benoemd die opvallen en vaak voorkomen in de suggesties. Een aspect dat regelmatig genoemd wordt is de coördinatie tussen instanties, zoals huisarts, jeugdzorg en gemeente. De samenwerking is soms onvoldoende, waardoor problematiek onbekend blijft of de aanpak traag gaat. Een tweede punt is preventie. Dit gaat over verschillende dingen: pesten voorkomen, maar ook zorgen voor voldoende beweging en gezonde voeding (op school) zijn hier onderdeel van. Ook het voorkomen van schulden en armoedebestrijding is een aspect. Als derde punt hebben kinderen en jongeren behoefte aan contact maken. Buurthuizen, (laagdrempelige) activiteiten voor jongeren, voorzieningen en plekken waar jongeren contact kunnen maken worden gezien als mogelijke oplossing. Daarnaast wordt het geven van de ruimte aan kinderen en jongeren om de maatschappij te ontdekken vaak genoemd. Luisteren naar wat kinderen en jongeren nodig hebben en de mens centraal laten zijn is daarbij van belang. Verder wordt een breed scala aan oplossingen af en toe genoemd. Grotendeels overlappen deze met de oorzaken: de prestatiedruk, de tijd die de ouders hebben, invloed van social media. Een aantal respondenten vindt dat er strenger opgetreden dient te worden tegen jongeren.

Ervaringen met kinder- en jongerenwerk en jeugdhulp

Respondenten met kinderen kregen vervolgens een aantal vragen over hun bekendheid en ervaringen met kinder- en jongerenwerk en jeugdhulp. Het merendeel van deze respondenten is bekend met kinder- en jongerenwerk in Deventer (53%), maar slechts een kleine groep omdat (één van) hun kind(eren) contact heeft gehad met kinder- en jongerenwerk (12%). De meerderheid van deze laatste groep (56%) is (heel) tevreden met kinder- en jongerenwerk in Deventer; slechts een klein aandeel (11%) is (heel) ontevreden.

Van de respondenten met kinderen heeft minder dan een derde (27%) ooit een beroep gedaan op jeugdhulp. Van hen kon 84% (redelijk) goed de weg vinden naar jeugdhulp. Slechts 5% kon slecht de weg vinden. De meeste respondenten hebben hiervoor aangeklopt bij hun huisarts (57%), gevolgd door Team Toegang Jeugd (21%). Een heel klein percentage (3%) had te maken met gedwongen jeugdhulp en ongeveer een vijfde (19%) gaf aan via een andere route terecht te zijn gekomen bij jeugdhulp. Dit was dan meestal via school (5 keer genoemd) of de GGZ (5 keer genoemd), gevolgd door het consultatiebureau (2 keer genoemd) en de gemeente (1 keer genoemd).

De respondenten die ervaring hebben met jeugdhulp geven gemiddeld een 6,3 als rapportcijfer. Het overgrote merendeel (69%) van deze respondenten geeft jeugdhulp een voldoende, hoewel een redelijk groot deel ook geen mening heeft (10%). De 32 respondenten die hun antwoord toegelicht hebben, gaven vaak aan dat de lange wachtlijsten een grote rol speelden in het cijfer dat zij gegeven hadden (8 keer genoemd). Ook was een aantal respondenten niet tevreden met hoe lastig het was om de weg te vinden naar de juiste instantie of persoon (5 keer genoemd) en de bureaucratie die het proces vaak in de weg zit (bijv. omdat over behandelplannen overlegd moest worden met de gemeente; 5 keer genoemd). Ten slotte gebruikten respondenten deze kans ook om de kwaliteit van de gekregen zorg toe te lichten. Van hen was het grootste deel negatief (12 respondenten); deze groep merkte vooral op dat de specialisten niet bekwaam overkwamen en/of niet met het gezin mee wilden denken (en dus niet met een werkbare oplossing kwamen). Een kleiner deel (7 respondenten) nam juist de moeite om hun positieve ervaringen te delen en gaf aan blij te zijn met de gekregen zorg en hoe het proces verlopen was.

Overig commentaar

Aan het einde van de vragenlijst konden respondenten nog commentaar achter laten over de jeugd in Deventer. Iets meer dan twee vijfde van de respondenten (42%, 324 respondenten) heeft dit gedaan. Er is weer niet geturfd voor deze vraag. Onderwerpen, thema's en voorstellen die opvallen en vaak voorkomen worden besproken. Vaak zijn dit dingen die ook al in de antwoorden op eerdere vragen genoemd werden, maar gingen de respondenten er dieper op in.

Ten eerst werd vaak genoemd dat het vooral goed gaat met de jeugd, op een aantal extreme gevallen na, en dat het belangrijk is om dit niet uit het oog te verliezen. Ook bij deze vraag gaf een groep van de respondenten aan dat zij vinden dat er hardere grenzen gesteld moeten worden, die strenger gehandhaafd dienen te worden. Zij vinden het vooral belangrijk dat de jeugd aangesproken wordt op ongewenst gedrag en overlast.

Verreweg het belangrijkste onderwerp dat aan bod kwam was echter preventie. Een vaak voorkomend thema in de antwoorden van respondenten die willen dat de gemeente meer inzet op preventie, was het voorstel om dit samen met de jeugd te doen. Door met ze in gesprek te gaan (vanuit een positieve instelling), echt naar ze te luisteren en ze mee te laten doen in het proces leren ze verantwoordelijkheid nemen en voelen ze zich serieus genomen. En door duidelijk te maken dat fouten maken bij het leven hoort en kinderen te leren hoe ze om kunnen gaan met tegenslagen, wordt een deel van de stress van het opgroeien weggenomen. Ook kwam het voorstel om meer 'hangplekken' voor jongeren te creëren vaak naar voren. Plekken waar jongeren en jongvolwassenen samen dingen kunnen doen, zoals in buurthuizen en bij sportclubs, maar ook het organiseren van evenementen op het gebied van kunst, cultuur en muziek werd vaak voorgesteld. Voor de wat jongere jeugd zien mensen graag meer en beter onderhouden speelplekken en/of zelfs autovrije straten, zodat kinderen meer samen buiten kunnen spelen.

Een andere aanpak van preventie is het begeleiden van ouders, wat ook door velen belangrijk geacht wordt. Meedenken met ouders in de zoektocht naar oplossingen en vragen wat zij nodig hebben was een belangrijk thema in de antwoorden. Maar ook het begeleiden van ouders met 'probleemkinderen' zonder ze hun ouderschap te ontnemen werd vaak genoemd. Kort gezegd, zorgen dat ouders de verantwoordelijkheid nemen voor hun kinderen, maar ze ook in hun waarde laten.

Ook zien deelnemers een rol voor meer wijkagenten en vooral wijkcoaches in preventie, evenals voor scholen. Door in te zetten op sociale cohesie en jongeren te leren rekening met elkaar te houden, hopen respondenten dat de individualisering die door velen als oorzaak bestempeld wordt, af zal nemen.

Verder kwam de aanpak van jeugdhulp ook nog vaak ter sprake. Een belangrijk thema in deze antwoorden was geld. Respondenten vinden dat de behandeling niet beperkt zou moeten worden door de middelen en dat er minder bezuinigd moet worden. Ook kwam vaak naar voren dat respondenten het beschamend vinden dat de gemeente in 2019 niet het gehele jeugdbudget besteed heeft, terwijl er veel kinderen zijn die hulp nodig hebben en de wachtlijsten zo lang zijn. Als laatste werd vaak genoemd dat de hulp en/of zorg voor een kind niet zou moeten stoppen als het kind 18 is geworden, maar langzaam afgebouwd moet worden.

Ten slotte gebruikte een aantal respondenten deze kans ook om het jeugdteam veel succes en wijsheid te wensen.

Bijlage: de vragenlijst

* Aan iedereen stellen

1. Heb je een of meer thuiswonende kinderen in de leeftijd van 0 tot 27 jaar?
Indien je verzorger of pleegouder bent van een of meer kinderen telt dit uiteraard ook mee.
 - a. Ja, namelijk [aantal kinderen]
 - b. Nee

* Stellen aan mensen met thuiswonende kinderen

2. Hieronder staan een aantal situaties. Kun je aangeven welke van deze situaties op jou van toepassing zijn? Ik heb een of meer thuiswonende kinderen die...
Meerdere antwoorden mogelijk
 - a. nog niet naar school gaan en **niet** naar een kinderdagverblijf, gastouder of peuterspeelzaal gaan
 - b. nog niet naar school gaan en **wel** naar een kinderdagverblijf, gastouder of peuterspeelzaal gaan
 - c. naar het primair onderwijs (basisschool) gaan
 - d. naar het voortgezet onderwijs (middelbare school) gaan
 - e. niet meer naar het primair of voortgezet onderwijs gaan (bv werk, vervolgonderwijs, tussenjaar)
 - f. wel de schoolgaande leeftijd hebben, maar niet naar school gaan (bv om medische redenen)

* Indien antwoord c bij vraag 2 geselecteerd is

3. Je hebt aangegeven dat je een of meer kinderen hebt die naar het primair onderwijs (basisschool) gaan. Gaan zij in gemeente Deventer naar school?
 - a. Ja
 - b. Nee

* Indien antwoord c bij vraag 2 geselecteerd is

4. Wat zijn belangrijke overwegingen bij de schoolkeuze van jouw kind(eren)?
Kies maximaal drie antwoorden
 - a. De afstand van huis tot school
 - b. De kwaliteit van het onderwijs
 - c. Een school die past bij mijn geloofsovertuiging/levensvisie
 - d. Een onderwijsmethode die past bij mijn (kinds) idealen
 - e. Positieve ervaringen van bekenden
 - f. Het onderwijsaanbod (bepaalde vakken, een technasium etc.)
 - g. De samenstelling van de leerlingpopulatie op school
 - h. Vrienden of buurtkinderen die naar dezelfde school gaan
 - i. De omgeving van de school
 - j. De lestijden
 - k. Anders, namelijk .. [open antwoord]
 - l. Weet niet/geen mening (exclusief antwoord)

* Indien antwoord d bij vraag 2 geselecteerd is

5. Je hebt aangegeven dat je een of meer kinderen hebt die naar het voortgezet onderwijs (middelbare school) gaan. Gaan zij in Deventer naar school?
 - a. Ja
 - b. Nee

* Indien antwoord d bij vraag 2 geselecteerd is

6. Wat zijn belangrijke overwegingen bij de schoolkeuze van jouw kind(eren)?
Kies maximaal drie antwoorden
 - a. De afstand van huis tot school
 - b. De kwaliteit van het onderwijs
 - c. Een school die past bij mijn geloofsovertuiging/levensvisie
 - d. Een onderwijsmethode die past bij mijn (kinds) idealen

- e. Positieve ervaringen van bekenden
- f. Het onderwijsaanbod (bepaalde vakken, een technasium etc.)
- g. De samenstelling van de leerlingpopulatie op school
- h. Vrienden of buurtkinderen die naar dezelfde school gaan
- i. De omgeving van de school
- j. De lestijden
- k. Anders, namelijk .. [open antwoord]
- l. Weet niet/geen mening (exclusief antwoord)

* Aan iedereen stellen

7. In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?
- Ouders zijn in principe de eerst verantwoordelijken voor het opvoeden en laten opgroeien van hun kinderen.
 - Als iemand problemen ervaart met de opvoeding van zijn of haar kinderen, is het de taak van de overheid om ouders

Antwoordopties:

- a. *Helemaal mee oneens*
- b. *Mee oneens*
- c. *Niet mee eens, niet mee oneens*
- d. *Mee eens*
- e. *Helemaal mee eens*

* Alleen stellen aan mensen met thuiswonende kinderen

8. In hoeverre is je netwerk betrokken bij om het opvoeden van jouw kinderen?
Met netwerk bedoelen we mensen uit je privé-omgeving, zoals ouders, broers of zussen, vrienden of burens.
- a. Zeer betrokken
 - b. Redelijk betrokken
 - c. Matig betrokken
 - d. Weinig betrokken
 - e. Ik heb wel een netwerk, maar ze zijn niet of nauwelijks betrokken
 - f. Ik heb geen netwerk

* Alleen stellen aan mensen met thuiswonende kinderen

9. Waar klop je aan bij vragen, problemen of knelpunten in de opvoeding van je kind(eren)?
Meerdere antwoorden mogelijk
- a. Mijn netwerk
 - b. School/ kinderopvang
 - c. Gemeente
 - d. Huisarts
 - e. Consultatiebureau
 - f. Anders, namelijk

* Alleen stellen aan mensen met thuiswonende kinderen

10. Hoe tevreden ben je over het aanbod van de volgende voorzieningen voor kinderen en jongeren in de gemeente Deventer?
- Basisonderwijs
 - Voortgezet onderwijs
 - Speciaal onderwijs, speciaal basisonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs
 - Speelvoorzieningen en speeltuinen
 - Plekken in de openbare ruimtes waar jongeren kunnen met vrienden kunnen zijn
 - Sportfaciliteiten en verenigingen
 - Scouting
 - Kinder- en jongerenwerk
 - Bibliotheken
 - Kunst en cultuur
 - Uitgaansgelegenheden

Antwoordopties:

- a. *Zeer ontevreden*
- b. *Ontevreden*
- c. *Niet tevreden, niet ontevreden,*
- d. *Tevreden*
- e. *Zeer tevreden*
- f. *Weet niet/geen mening*

** Alleen stellen aan mensen met thuiswonende kinderen*

11. Is er iets dat je wil toevoegen over het aanbod van voorzieningen voor jeugdigen?
[open antwoord] of [selectievakje] *Ik heb geen aanvullingen*

** Aan iedereen stellen*

12. Nederlandse kinderen en jongeren behoren volgens onderzoek van Unicef tot de gelukkigsten van de wereld. Tegelijkertijd stijgt de afgelopen jaren elk jaar het percentage jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp. Wat denk jij dat hiervan de grootste oorzaak is?
Er zijn geen goede of foute antwoorden. We zijn juist benieuwd hoe inwoners van Deventer hier zelf over denken.
[open antwoord]

** Aan iedereen stellen*

13. In de vorige vraag heb je aangegeven wat volgens jou de belangrijkste reden van de toename van de vraag naar jeugdhulp is. In deze vraag willen we een aantal mogelijke oorzaken aan je voorleggen. Welke van onderstaande oorzaken denk je dat een rol spelen in het gestegen gebruik van jeugdhulp?
Kies maximaal drie redenen.
- a. Er is betere toegang tot hulp
 - b. Door de toegenomen welvaart van Nederland
 - c. De ontwikkeling naar een meer individualistische maatschappij
 - d. Kinderen en jongeren hebben meer stress dan vroeger
 - e. Er heerst minder een stigma op psychische hulp
 - f. Het toegenomen gebruik van mobiele telefoon, social media en andere digitale apparaten
 - g. Covid-19
 - h. Kinderen, jongeren en ouders stellen hogere eisen aan zichzelf
 - i. Ouders werken meer, waardoor zij minder tijd hebben voor hun kind(eren)
 - j. Geen van bovenstaande (*exclusief antwoord*)

** Aan iedereen stellen*

14. Wat vind je van de ontwikkeling dat steeds meer jongeren een beroep doen op jeugdhulp?
- a. Zeer positieve ontwikkeling
 - b. Positieve ontwikkeling
 - c. Neutrale ontwikkeling
 - d. Negatieve ontwikkeling
 - e. Zeer negatieve ontwikkeling
 - f. Weet niet/geen mening

** Aan iedereen stellen*

15. Wie heeft het meest verantwoordelijkheid om te voorkomen dat een jongere jeugdhulp nodig heeft?
- Ouders
 - Jongere zelf
 - School
 - Vrienden
 - Gemeente
 - Kinder- en jongerenwerk
 - Huisarts
 - Politie

Antwoordopties:

- a. *Niet verantwoordelijk*
- b. *Beetje verantwoordelijk*
- c. *Redelijk verantwoordelijk*
- d. *Behoorlijk verantwoordelijk*
- e. *Zeer verantwoordelijk*
- f. *Weet niet/geen mening*

** Aan iedereen stellen*

16. Er kan aan verschillende oplossingen gedacht worden om de stijging van het gebruik van jeugdhulp terug te dringen. Kun je aangeven in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen? Het zou helpen als...

- Ouders meer tijd en aandacht aan hun kinderen besteden
- We beter leren met tegenslagen of teleurstellingen om te gaan
- We stoppen met overal de beste in te willen zijn.
- Er op school meer aandacht is voor welzijn
- De gemeente meer inzet op preventie en het voorkomen van jeugdhulp
- De (landelijke) overheid met bijvoorbeeld reclamespotjes meer inzet op de zelfredzaamheid van mensen
- De politie mensen beter in de gaten houdt
- De huisarts meer tijd neemt om het gesprek aan te gaan

Antwoordopties:

- a. *Helemaal mee oneens*
- b. *Mee oneens*
- c. *Niet mee eens, niet mee oneens*
- d. *Mee eens*
- e. *Helemaal mee eens*
- f. *Weet niet/geen mening*

** Aan iedereen stellen*

17. Zijn er nog andere oplossingen om de stijging van het gebruik van jeugdhulp tegen te gaan?

- a. Nee, ik heb geen aanvullingen
- b. Nee, er is geen oplossing nodig.
- c. Ja, namelijk [open antwoord]

** Alleen stellen aan mensen met thuiswonende kinderen*

18. Ben je bekend met kinder- en jongerenwerk in Deventer?

- a. Nee
- b. Ja, ik ken het doordat mijn kind(eren) contact hebben gehad met een kind- of jongerenwerker
- c. Ja, maar mijn kind(eren) hebben geen contact gehad met een kind- of jongerenwerker

** Indien antwoord b bij vraag 18 geselecteerd is*

19. Ben je tevreden over kinder- en jongerenwerk in Deventer?

- a. Heel tevreden
- b. Tevreden
- c. Neutraal
- d. Ontevreden
- e. Heel ontevreden

** Alleen stellen aan mensen met thuiswonende kinderen*

20. Heb je (in het verleden of momenteel) een beroep gedaan op jeugdhulp voor jouw kind(eren)?

- a. Ja
- b. Nee

* Indien antwoord a bij vraag 0 geselecteerd is

21. Hoe goed wist je de weg naar jeugdhulp te vinden?
- Goed
 - Redelijk
 - Matig
 - Slecht

* Indien antwoord a bij vraag 0 geselecteerd is

22. Waar heb je aangeklopt voor jeugdhulp?
- Team toegang jeugd
 - Huisarts
 - Ik had te maken met gedwongen jeugdhulp via de rechter of jeugdbescherming
 - Anders [open vraag]

* Indien antwoord a bij vraag 0 geselecteerd is

23. Welk rapportcijfer geef je de jeugdhulp, waarbij een 1 heel laag is en een 10 heel hoog?
Antwoordopties: 1 t/m 10, weet niet/geen mening

* Indien antwoord a bij vraag 0 geselecteerd is

24. Hier is ruimte om jouw antwoord toe te lichten.
[open vraag]

* Aan iedereen stellen

25. Tot slot. Wil je de gemeente nog iets mee geven over de jeugd in Deventer?
[open vraag]